

răspunderea existenței artistice a unor oameni să trăiesc în agonie, așteptând bani care nu vin. Deși nu pot să cred că, indiferent cine e la conducerea țării, își închipule că poate exista cultură nesubvenționată. Dar noi vorbim, voi scrieți și... degeaba! Și apropo de scris: e înfricoșător cum, după ce ani de zile - și chiar în cel mai rău ani - s-a scris despre teatru în toate ziarele, acum să i se acorde atât de puțin spațiu. Replica obișnuită e "nu materialele despre cultură vind ziarul". Și asta nu mai e "mîna Puterii"! Lovitura cea mai zdravănă o primesc, bineînțeles, cel din provincie, care - și așa - au mai multe greutăți; ei n-au alte venituri în afara salariului, cum ar fi colaborări la televiziune și așa mai departe. Deci, n-au satisfacții nici materiale, nici morale. Și-apoi, și din punctul de vedere al publicului - altceva e să citească omul într-un ziar central despre teatrul din orașul lui. Atunci e și el curios să vină la teatru.

□ Spune-mi totuși cîte ceva despre felul în care "atrage" spectatorii. Am auzit că ai pus la cale tot felul de proiecte.

■ Ei, proiecte! Năzdrăvăniile! Sigur că încerc să-l "atrag", dar, așa cum ți-am mai spus, nu vizez "masele largi"; mă adresez celui eșantion social care mai citește și cîte-o carte... Deci, propun un repertoriu de un anumit nivel și încerc să-l înscenez la un anumit nivel, în primul rînd. Apoi, am încercat să împrăpățez trupa, deși, pe de o parte, nu pot momi actori noi prin salarii mai mari și, pe de altă parte, mă izbesc de tot felul de piedici birocratice - vechime, buletin și altele de solul ăsta. Așa că, deocamdată, chiar să vreau, n-am actrițe tinere pe care să le dezgolesc pe scenă ca să vină lumea! Prin urmare, fac și eu ce pot: după spectacole, publicul are la dispoziție autobuzul teatrului, la preț mai mic decît în transporturile urbane, care oricum merg mai prost; am inițiat acțiunea "Puștanii în grija noastră", adică am amenajat o cameră în care părinții pot lăsa, pe durata spectacolului, copiii între 3 și 7 ani; cîte un actor sau doi, prin rotație, îi țin ocupați cu jocuri teatrale - îi grimează, îi costumează, creează situații dramatice -, în speranța că, încet-încet, copiii vor fi cei care îi vor "trage" pe părinți la teatru. Încercăm să le facem mici surprize și adulților - la intrarea în sală unii găsesc pe locurile lor setul complet de programe ale spectacolelor teatrului sau chiar pungi cu mici gadget-uri. Apoi, pe lîngă standul permanent de carte din foaier, vreau să încerc să aduc și discuri; o să încerc să dau și filme - bune; refuz să transform teatrul în sală de jocuri mecanice ori în videotecă dubioasă, doar ca să fac rost de bani! În perspectivă, vreau să transform clădirea cu coloane de pe strada Domnească într-un mic centru cultural pe model francezesc. Ei, vreau eu multe! Să vedem ce-o să iasă!

ALICE GEORGESCU

EUGENIA ZAHARIA

S-a stins din viață, într-o desăvîrșită discreție, la adîncă senectute, o personalitate a scenei românești interbelice. Doar din cărțile lui Ioan Massof noile generații află cine a fost Eugenia Zaharia, actrița pentru care reflectoarele s-au stins în urmă cu trei decenii și jumătate.

După întregirea patriei (1918), și bătrînul nostru Național primește la vremuri noi oameni noi, ucenici hărăziți strălucitoarelor cariere - G. Calboreanu, G. Vraca, Marioara Zimniceanu, Sorana Țopa, N. Băltățeanu... Lista e lungă, cuprinzînd-o și pe eleva lui Ion Livescu, temperamentală "Gica", martoră și participantă la o întreagă epocă trecută albumului.

După debutul promițător în feeria lui Horia Furtună *Făt Frumos* (1923), alături de Demetriade, după cîteva roluri care marcau o prezență dominatoare în repertoriul de vibrație tragică, primește de la Constanța Demetriad mantia de catifea vișinie comandată la Viena (marile partituri se moșteneau în Național!) și a fost... *Fedra*!

La 22 de ani o interpretează pe Doamna Clara (a fost cea mai tînără interpretă a rolului). Idolului său, Demetriade, îi dă în *Hamlet* replica Gertrudei. Alături de Nottara, este Goneril în *Regele Lear*. Alternativ cu Elvira Godeanu stăpînește "județul de munte" în *Scrisoarea pierdută*... Peste 50 de roluri în două decenii cît a jucat pe prima scenă a țării.

În plin război, girează două companii: Teatrul Nostru (1941-1942), cu Dina Cocea, Fory Etterle, Petru Nove, și Teatrul Mic (1943-1948), cu Petru Nove și Geo Maican. Dăinuie amintirea spectacolului cu *Micul infern* de M. Ștefănescu, în care parteneri îi sînt Marcel Anghelescu și Fory Etterle.

La zenitul carierei, lecțiile sale de artă au însemnat rolurile din *Vinovați fără vină* și *Intrigă și iubire* (Teatrul Giulești). Cîntecul de lebedă - *Agrippina* din *Britannicus* de Racine (Teatrul Tineretului, 1959).

Distincție, frumusețe, cultură vocală desăvîrșită în miraculosul laborator al Teatrului Național. O prezență statuară din al doilea clasicism al teatrului românesc, străjuit, printr-un dictat al istoriei, de două războaie.

IONUȚ NICULESCU